

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en
Sport

Psittacose en andere chlamydia-infecties van dierlijke oorsprong

1 juli 2020: Dit stappenplan wordt nog aangepast naar aanleiding van aanpassing van de meldcriteria en LCI-richtlijn [Psittacose en andere chlamydia spp. van dierlijke oorsprong](#) per 1 juli 2020.

Vastgesteld door LOVI: februari 2020

Dit stappenplan is een aanvulling op de [LCI-richtlijn Psittacose en andere chlamydia-infecties van dierlijke oorsprong](#). Het stappenplan geeft een overzicht van het handelen van de GGD bij een melding van een specifiek ziektegeval, en is daarmee een hulpmiddel om de bestrijding te stroomlijnen.

Voor achtergronden, toelichting en het tot stand komen van het stappenplan wordt verwezen naar de [algemene toelichting op de VSI](#). De LCI spreekt zich niet uit over de taakverdeling tussen disciplines bij de uitvoering van de verschillende stappen. Daarvoor zijn de interne werkafspraken van de betreffende GGD leidend.

Doelen

- Transmissie van psittacose of andere chlamydia-infectie van dierlijke oorsprong is voorkomen/beperkt.
- De index (en diens omgeving) heeft inzicht in de ziekte, transmissieroute en welke hygiënemaatregelen nodig zijn om transmissie naar anderen te voorkomen.
- De risicocontacten zijn in kaart gebracht en hebben hygiëne- en preventiemaatregelen en eventuele behandeling geadviseerd gekregen.
- Er is een risicoanalyse van de index/contacten.
- Als er sprake is van risicosituaties, is laboratoriumonderzoek verricht bij mogelijke bronnen en zijn betrokkenen geïnformeerd over de te nemen maatregelen.
- Bij de index of in diens omgeving is onrust beperkt.
- De gevolgen van de ziekte voor de index zijn beperkt gebleven (= secundaire preventie).
- Mogelijke bronnen zijn gemeld in Osiris.

Stap 1 Melding

- Leg gegevens van de melding of het signaal digitaal vast in het elektronisch dossier: datum, tijd en andere relevante informatie.
- Verzamel de laboratoriumgegevens die de diagnose moeten bevestigen. Sla de laboratoriumuitslag op in het elektronisch dossier ter voorkoming van interpretatievergissingen.
- Controleer in de richtlijn of de melding voldoet aan de [meldingscriteria](#).
- Verifieer de informatie bij de diagnostiserend behandelaar voordat contact wordt gelegd met de index. Gebruik hiervoor de Osirisvragenlijst Psittacose en andere chlamydia-infecties van dierlijke oorsprong. [Zie Werkwijze bronopsporingstool Osiris](#). Overige

aandachtspunten zijn:

- Is de index op de hoogte van de diagnose?
- Informeer de betrokken arts over de werkwijze van de GGD.
- Informeer over eventueel aanvullende diagnostiek.
- Indien meldingsplichtig: binnen 3 dagen in Osiris melden.
- Maak een risicoanalyse. Schat het dreigende gezondheidsprobleem in voor index-contacten-werksituatie-kinderopvang-school-instelling. Stel op basis daarvan prioriteiten.

Stap 2 Interventies

2.1 Planning

- Neem contact op met de index.
- Plan zo nodig een gesprek met de index. Gebruik de [Beslisboom Huisbezoek](#) als handvat bij de beslissing om wel of niet op huisbezoek te gaan.
- Plan een bezoek aan de instelling waar de index verblijft/naar toe gaat.

2.2 Bronopsporing en contactonderzoek

- Verifieer of er extra (tijdelijke) onderzoeken zijn met specifieke vragenlijsten en informed consent van de index.
- Start [bronopsporing](#) en maak gebruik van de bronopsporingstool in Osiris. [Zie Werkwijze bronopsporingstool Osiris](#)
- Inventariseer welke dierbronnen mogelijk in aanmerking komen voor laboratoriumonderzoek.
- Regel/coördineer dit onderzoek samen met de NVWA en voeg de uitkomsten hiervan toe aan de risicoanalyse.
- Indien er sprake is van (verdenking van) clustering: onderzoek de onderlinge relaties en verbanden tussen andere meldingen van psittacose of andere chlamydia-infectie van dierlijke oorsprong. Denk aan mogelijke gemeenschappelijke blootstelling, bijvoorbeeld door bezoek van vogelbeurs of de aanwezigheid van een volière.

2.3 Signaleren en verwijzen

- Signaleer de lichamelijke, psychische en sociale aspecten als gevolg van de infectieziekte. Begeleid hierin de index of zorg voor verwijzing. Signaleer tijdig (collectieve) onrust met name bij clustering en regel voorlichting

2.4 Voorlichting

- Geef voorlichting aan de index over psittacose of andere chlamydia-infectie van dierlijke oorsprong, [besmettingsweg](#), [algemene preventieve maatregelen](#) en [maatregelen ten aanzien van index en contacten](#). Organiseer zo nodig groepsvoorlichting.
- Geef schriftelijke informatie: zie hiervoor bijvoorbeeld de [publieksinformatie](#) van LCI en [publieksinformatie van de NVWA](#).
- Verstrek informatie en hygiëneadviezen aan betrokken instelling(en) of bedrijven over de reiniging en ontsmetting van hokken en kooien. Doe dit altijd in overleg met NVWA.
- Zorg ervoor dat het schoonmaakbedrijf en de schoonmakers zijn geïnformeerd over hygiënemaatregelen die genomen kunnen worden.
- Bespreek met de index en/of een mogelijke bron de melding bij NVWA en coördineer het contact tussen met de NVWA.
- Bereid zo nodig een houder van een mogelijke bron voor op de ontvangst van een formele verdenkingsbrief van NVWA.

2.5 Netwerk/advisering

- Adviseer index om bedrijfsarts en werkgever in lichten indien er sprake is van een mogelijk werkgerelateerde bron.
- Schakel NVWA /andere instanties in en maak afspraken over terugrapportage.
- Informeer in geval van een mogelijke bron binnen een zorginstelling de instellingsarts en/of de deskundige infectiepreventie.

- Informeer in geval van actie naar kinderopvang of school de respectievelijk uitvoerende zorg 0-19 jaar en eventueel de inspecteur kinderopvang.
- Informeer de GGD indien in desbetreffende regio een mogelijke bron ligt of indien er onrust kan ontstaan.
- Informeer bij te verwachten persbelangstelling en/of collectieve onrust de eigen directie, afdeling communicatie en het bevoegd gezag (burgemeester en wethouders), conform interne afspraken.

2.6 Registratie en rapportage

- Indien meldingsplichtig: melding in Osiris definitief maken.
- Verzamel gegevens voor verslaglegging, registratie en epidemiologie. Leg alle activiteiten vast in een rapportage met datum, tijd en initialen.
- Verifieer of de definitieve uitslag/typering binnen is.
- Controleer of er tussentijds gerelateerde gevallen gemeld zijn.
- Rapporteer zo nodig terug naar de melder (betrokken arts/huisarts) volgens de intern geldende afspraken.

Stap 3 Evaluatie

- Beoordeel of de doelen behaald zijn.
- Overweeg steekproefsgewijs na 4 weken de index of familie van de index te benaderen om de ervaring met de GGD te evalueren.
- Koppel het dossier terug in het werkoverleg, afhankelijk van de interne werkafspraken.
- Maak, indien intern gebruikelijk, een rapportage voor gemeentes, inspectie, ketenpartners en LCI.